

Spørgsmaalet om de tvungne Fagprøver, men modificeret saaledes, at de kun komme til at gælde for Købstæderne; og den ærede sidste Taler har maaske nogen Ret deri, naar han mener, at vi kunne have Udsigt til at faa gennemført Loven uden, men aldrig med de tvungne Fagprøver. Men netop derfor ville vi, som tro paa, at de tvungne Fagprøver dog ville kunne gøre nogen Gavn — altsaa af de Grunde, som tidligere ere fremsatte, og som jeg ikke skal komme nærmere ind paa — kun vige for Overmagten, og vi ville lige til Slut holde paa de tvungne Fagprøver. Haandværkerne ere jo noget sejt anlagte, og derfor er det, at vi kun gradvis gaa tilbage. Ansvarer for, at der saa ikke kommer noget ud af de Forhaabninger, som man har sat til Næringsloven, vil da ikke komme til at hvile paa os, men paa dem, som ikke have villet være med til at lytte til de Røster, som Haandværkerstanden og Handelsstanden Gang efter Gang have fremsat. Og naar de ærede Medlemmer mene, at der er blevet stille om dette Spørgsmaal ude i Landet, saa kan det godt være, at det ærede Medlem ikke har hørt saa meget om det i de sidste Aar, og Grunden dertil kan jeg godt sige ham, det er den, at man ikke lyttede, at Lovgivningsmagten var bleven lydhør over for os, hvilket vi have set Beviser paa, og saa have vi fundet andre Veje, ad hvilke vi mene, at vi saa maaske kunne gennemføre det, som Lovgivningsmagten nægter os. Men vi ville dog alligevel blive ved at fremføre vore Krav, saa længe som det er muligt; bagefter skal det ikke kunne behøjdes Haandværkerstanden eller Næringslivet i sin Helhed, naar de gennem deres Organisation have fremført deres Krav paa en Maade, som de, der maaske ere imod Fagprøverne, ikke synes om, at vi her i Rigsdagen ikke have støttet Kravene. Vi havde dog maaske ogsaa nogen Anledning til her at stille det op til 3die Behandling, og det er dog mindre rigtigt at kalde det for en Brand, som er kastet ind her, thi i Betænkningen til 2den Behandling fremkom netop en Antydning af, at der i Udvalget har været Stemning for ligesom i Norge at indføre en saadan Ordning, at man særlig holdt de tvungne Fagprøver inden for Købstæderne og Handelspladserne. Men da Tanken ikke foreløbig fandt stærkere Tilslutning i Udvalget, var det ikke blevet til noget. Det, at ærede Medlemmer af Udvalget stillede sig velvillig til Tanken om, at en saadan Plan realiseredes for Købstæderne alene, gav os noget Haab om, at

de ville støtte os, naar vi nu fremsatte det i denne Form. Dertil kommer, at Kravene om Fagprøver først og stærkest ere blevne fremførte fra Købstæderne og først senere have fundet Tilslutning rundt om paa Landet. Vi havde det Haab, at saa ogsaa muligvis en Del af de ærede Medlemmer, som stemte imod de tvungne Fagprøver, naar de ogsaa skulde gælde for Landet, vilde blive blødgjorte en lille Smule, naar de kun kom til at gælde for Købstæderne. Det er jo saaledes, at paa alle Omraader gælder det om at værne det kære Landbrug og sørge for, at der ikke kommer noget, der kan være generende for det; og nu vil der altsaa ikke være Tale om, at det, som det er blevet sagt, skal være saaledes, at man ikke kan faa en gammel Murer eller Tømrer til at gaa og klaske noget op derude paa Landet, uden at han skal have Fagprøve. Naar vi altsaa toge den Braad bort, som her kunde synes at være rettet mod det betrængte Landbrug, og blot lagde Fagprøverne over paa Købstæderne, skulde man tro, at i alt Fald de, som saa Sagen fra Landbrugets Standpunkt, ikke kunde have saa meget imod, at denne Byrde blev lagt paa Købstædernes Haandværkere og handlende, en Byrde, som de jo frivillig paatage sig, og som ikke kan genere nogen anden end dem selv. Vi have ikke fra en eneste Side — heller ikke fra den højtærede Ordfører — hørt Tale om, at Fagprøverne kunne skade Samfundet eller overhovedet nogen, de Herrer tro bare, at det kan ikke gavne os. De mene, at vi se galt paa det, at vi i Grunden ingen Forstand have paa de Sager, skønt man dog skulde tro, at det laa os meget nær at have nogen Forstand derpaa. Man mener, som sagt, at det ikke kan højne Haandværket eller bidrage til, at de unge Lærlinge faa en bedre Uddannelse, at Sammenholdet bliver bedre etc. Alt dette have de Herrer ingen Tro paa, medens vi have Tro derpaa. Der staar altsaa her Tro mod Tro, og man kommer ikke videre. — Endelig kom der dog til sidst et Argument, som blev stærkt fremhævet af den ærede Ordfører — og jeg kan sige, at han her svang Sværdet ganske godt imod os — nemlig, at vi vilde sætte Skel mellem Land- og Byhaandværkerne. Ja, det var et svagt Punkt, hvis man kunde ramme os der, men det skal hverken den ærede Ordfører eller nogen af de Herrer, som følge ham, faa Lov til. Vi have forlangt Fagprøver saavel for Landet som for Byerne. Lige til sidst, da vi saa, at vi ikke kunde komme længere, komme vi frem